

Debreceni Ítéltábla

Mf.I.50.063/2022/7.

A Debreceni Ítéltábla a Sipka & Simon Ügyvédi Társulás (cím1; eljáró ügyvéd: dr. Simon-Andrasitz István) által képviselt Felperes cím2 alatti lakos felperesnek – az Oppenheim Ügyvédi Iroda (cím3, eljáró ügyvéd: Dr. Cselédi Zsolt) által képviselt Alperes cím4 székhelyű alperes ellen munkaviszony fennálltának megállapítása iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 13.M.70.070/2021/27. számú ítélete ellen az alperes részéről 29. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és megállapítja, hogy a felperes 2019. október 17. napja és 2020. január 15. napja között, heti 40 órás általános munkaidő figyelembevétel, havi bruttó 161 000 (százhatvanegyezer) forint alapbér mellett munkaviszonyban állt az alperesnél.

Kötelezi az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 381 000 (háromszáznyolcvanegyezer) forint első- és másodfokú perköltséget.

A felperest a munkavállalói költségkedvezmény megilleti.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak – az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájára – 58 000 (ötvennyolcezer) forint meg nem fizetett első- és másodfokú eljárási illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes az üzemeltetője a perbeli időszakban netpincer.hu, jelenlegi elnevezésén foodpanda.hu

weboldalnak, illetve annak mobil applikációjának. Az üzemeltetett platformon keresztül az alperes közvetítő tevékenységet végez az ételeket/italokat megrendelő ügyfelek (vásárlók) és az adott éttermek között. Ezt meghaladóan 2019 óta kiszállítási szolgáltatást is nyújt, ha az adott étteremmel így állapotott meg. A kiszállítást ténylegesen az alperes futárai végzik.

[2] A felperes (munkavállaló 1) – az alperesnél futárként foglalkoztatott – ismerőse útján került kapcsolatba az alperessel, mivel ételfutárként kívánt dolgozni. Az alperes képviselőjében eljáró debreceni „futár kapitánnyal”, tanú4nal – telefonos egyeztetést és Messenger üzenetküldést követően – személyesen is találkozott a debreceni (vendéglátó egység)ban 2019. október 17-én. A megbeszélésen a felperes azt a tájékoztatást kapta, hogy az alperes által működtetett Roadrunner elnevezésű alkalmazáson keresztül tud az alperes által egy hétre előre megadott szabad időszakokra (aktív periódusokra) jelentkezni, napi szinten választhat 2, 4 vagy 8 órát. tanú4 elmondta, hogy 1 000 forint az órabér és erre jön az úgynevezett „cimpénz” a kiszállítások után.

[3] A felperes előzetesen, már az említett megbeszélés előtt, (munkavállaló 1) tájékoztatása alapján tisztában volt azzal, hogy az alperesnél a futár tevékenységet egyéni vállalkozóként kell folytatnia, ezért a 2019. október 17-i megbeszélésre már úgy érkezett, hogy rendelkezett vállalkozói engedéllyel. A felperes 2019. október 17. és 2020. január 18. között volt ... nyilvántartási szám alatt egyéni vállalkozó.

[4] A 2019. október 17-i megbeszélés végén – egyéb okiratok mellett – a felperes aláírta a „Megbízási Keretszerződés Különös Szerződési Feltételei” (a továbbiakban: KSZF) elnevezésű okiratot, melyben mint megbízott vállalta, hogy a felhasználók által a NetPincér weboldalon és/vagy a NetPincér appon keresztül leadott ételrendeléseket a felhasználó által megadott szállítási címére kiszállítja egyedi megbízások alapján. Vállalta tehát, hogy az alperes utasításaival összhangban étel kiszállításra irányuló futárszolgáltatást nyújt, a Megbízási Keretszerződésben meghatározottak szerint az alperes rendelkezésére áll az aktív periódusokban és várja az alperes Roadrunner appon keresztül érkező egyedi megbízásait. A KSZF-et a felek határozatlan időre kötötték, a díjazásra pedig a „Megbízási Keretszerződés Általános Szerződési Feltételei” (a továbbiakban: ÁSZF) rendelkezéseit tekintették irányadónak azzal, hogy az aláírásával a felperes akként nyilatkozott, hogy az ÁSZF-et és mellékleteit megismerte.

[5] Az aláírásokat követően tanú4 átadta a felperes részére az alperes arculati elemeit tartalmazó melegen tartó táskát és ruhadarabot, amelyet a felperes köteles volt viselni a kiszállítások alkalmával. A 2019. október 17-i tájékoztatáson elhangzott az is, hogy a felperesnek a feladatok ellátásához a saját telefonját kell használnia, a saját gépjárművével kell a futár tevékenységet végeznie.

[6] Ezt követően a felperes 2019. október 18-tól 2020. január 15-ig futár tevékenységet látott el, platform alapú munkavégzést teljesített az alperes részére, egyéni

vállalkozóként, polgári jogi jogviszony keretében. Az alperes ennek ellenértékéként a felperes részére – a kéthetes elszámolás időszakokra, teljesítésigazolás alapján – mindösszesen 1 039 749 forintot fizetett meg.

[7] A felperes regisztrált a számlázz.hu weboldalon és meghatalmazást adott az alperesnek arra, hogy a felhasználónevével és jelszavával a számlázó programba lépjen, majd a kéthetente esedékes elszámolási periódusokat követően lényegében a saját maga részére a felperes nevében számlát állítson ki.

[8] A felperes úgy végezte a feladatait az alperesnél, hogy minden héten szerdán, egy hétre előre, jelentkezett olyan időszakokra, mikor ő Debrecen területén futárfeladatokat kívánt ellátni, majd a vállalt periódusokban a Roadrunner applikáción belül kellett bejelentkeznie.

[9] A felperes a futárfeladatait akként látta el, hogy a vállalt időszak kezdetén bejelentkezett, majd az automatizált rendszer küldött a részére egy számsort, amely a kiszállítás első lépése volt, ezt el kellett fogadnia, ezt követően az applikáció kiírta, hogy melyik étteremből kell kiszállítani, a felperes az étteremben felvette a számsornak megfelelő azonosítójú csomagot és amikor ennek a tényét az applikációban rögzítette utána kapta meg a címet ahová az ügyfélhez (a vásárlóhoz) az ételeket ki kellett szállítania.

[10] A kiszállítás folyamatában, amikor a számsor a futár eszközére megérkezik 75 másodperce van arra válaszolni, illetve azt elfogadni. Amennyiben ezt nem teszi, úgy a rendszer automatikusan keres a zónában lévő másik futárt.

[11] Amennyiben az adott futár egy napra egyben 8 órás időszakot vállalt, úgy kérésére az alperes 30 perc óradíjjal számított szünetet biztosított.

[12] Az alperes 2019-ben a futárok részére díjazást akként adott, hogy az aktív periódusban vállalt és teljesített óraszámokra óradíjat, a kiszállítások után pedig címpénzt fizetett.

[13] Az alperes a futárokat tevékenységük alapján hetente kategóriákba sorolta be. A rangsorban szerepet játszott, hogy az előző héten az adott futár milyen pontosan jelentkezett a vállalt időszakban, óránként hány címet tudott elvinni, illetve a rendszer által automatikusan küldött megrendelésekből mennyit utasított vissza. Amennyiben egy futár a vállalt időszakhoz képest késett, vagy nem jelentkezett be és a távollétét orvosi igazolással, vagy műszaki probléma miatt nem tudta kimenteni, akkor a rendszer ezt negatívan értékelte. A rangsor az ügyfelek elégedettségétől nem függött.

[14] 2020. január 15-én az alperes ügyfélszolgálatára keresete fel a felperest és érdeklődtek, hogy a továbbiakban folytatni fogja-e a tevékenységét, mert akkor már egy bizonyos ideje – a felperes 2019 decemberében történt balesete, illetve azt követően a gépjárművének a javítása miatti időszakban – kevés aktív periódusa volt. A felperes ekkor közölte, hogy a tevékenységét nem kívánja folytatni, a felperes és az alperes között – ebben a konstrukcióban – ezzel szűnt meg a jogviszony.

[15] A felperes a módosított keresetében a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp) 173. § (3) bekezdésére hivatkozással kérte annak megállapítását, hogy 2019. október 17. napja és 2020. január 15. napja között heti 40 óras általános munkaidő figyelembevétel, havi bruttó 161 000 forint alapbér mellett munkaviszonyban állt az alperesnél.

[16] Előadta, hogy az alperesnél a futár tevékenységet személyesen volt köteles ellátni az alperes által rendelkezésére bocsátott eszközökkel (formaruha és melegen tartó táska). Közte és az alperes között olyan alá-fölé rendeltségi kapcsolat állt fenn, amely alapján az alperes utasítása szerint rendszeres jelleggel végzett munkát, ezért közöttük munkaviszony állt fenn. Jogi érvelése körében arra hivatkozott, hogy a felek egyező megbízási vagy vállalkozás jogviszony létrehozására irányuló akarata sem vonhatja ki magát a jogviszonyt a munkajog hatálya alól. A típuszabadság nem vezethet oda, hogy a polgári jogi szerződéssel a felek a munkajogviszonyt leplezzék. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) vonatkozó rendelkezéseire, valamint a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 43. §-ára, 45. §-ára, 51. §-ára és 52. §-ára, valamint az általa alkalmazhatónak vélt korábbi bírósági gyakorlatra történt utalással úgy foglalt állást, hogy önmagában az a körülmény, hogy egyéni vállalkozóként kötött szerződést, nem zárja ki a munkaviszony keretében történő foglalkoztatás megállapítását.

[17] A felperes szerint a Megbízási Keretszerződés rendelkezéseiből az tűnik ki, hogy állandó jellegű feladatellátást volt köteles nyújtani az alperes utasításainak megfelelően. Folyamatosan figyelemmel kellett kísérnie az alperes kezelésében álló elektronikus felületeken történő rendeléseket, személyesen kellett leszállítani a megrendelt termékeket. Megítélése szerint a munkavégzésének a helyét, illetve a munkaidejét is az alperes határozta meg, valamint osztotta be, közreműködő és/vagy almegbízott igénybevételére nem jogosult. Véleménye szerint az alperestől folyamatosan kapott egyedi megbízások során realizálódott a foglalkoztatása.

[18] Az alperesnél a jövedelem- és vagyonszerzésre irányuló, vagy azt eredményező tevékenységét egyéni vállalkozóként végezte és választása szerint a kisadózó vállalkozások tételes adójának és a kisvállalati adóról szóló 2012. évi CXLVII. törvény akkor hatályos rendelkezésének megfelelően az 50 000 forint tételes adót megfizette. Mindez azonban számára társadalombiztosítási és nyugellátási szempontból kifejezetten hátrányos volt a munkaviszonyhoz képest.

[19] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Megítélése szerint a megállapítási kereset perrendtartásban előírt feltételei azért nem állnak fenn, mert a felperes nem vezette le, hogy min alapul az alperessel szemben fennálló jogmegóvás szükségessége. A munkaviszony létrejöttének megállapítása nem olyan sui generis kereset típus, amelynek az előterjesztésére valamely jogszabályi rendelkezés lehetőséget teremtené.

[20] Az alperes következetesen vitatta azt, hogy a felperessel munkaviszonyt létesített volna, a felperes megbízottként írta alá a megbízó alperessel a KSZF-et. A felperes a keresettel érintett időszakban egyéni vállalkozó, önfoglalkoztató volt és a Megbízási Keretszerződést kifejezetten ilyen minőségben kötötte meg, ezt meghaladóan foglalkoztatta tanú3t is munkavállalóként, amelyről az alperest is értesítette.

[21] A felperest saját választásától függően, az általa megjelölt napokon és az általa megjelölt időszavokban, az úgynevezett aktív periódusokban terhelhette egyáltalán bármilyen rendelkezésre állási kötelezettség, azonban azokat szabadon lemondhatta, meg is szakíthatta, továbbá nem volt köteles az aktív periódusban az egyes hozzá beérkező egyedi kiszállításra felhívások feltétlen elfogadására és így az ételek kiszállítására sem.

[22] Az alperes hivatkozott arra, hogy a felperes az általa teljesített szolgáltatások után megbízási díjra volt jogosult, a díjtétel mértékének alperes általi meghatározásához a KSZF aláírásával kifejezetten hozzájárul. A futár tevékenységet a felperes saját járművével végezte, az applikációt saját mobiltelefonja segítségével használta, eszközei karbantartásáról és üzemeltetéséről szintén maga gondoskodott. Az alperes elismerte, hogy bizonyos eszközöket (széldzseki és ételkiszállító doboz) biztosíték ellenében a felperes rendelkezésére bocsátott, ezek azonban elsősorban marketing eszközként funkcionáltak, az alperes arculati elemeit hordozták. A bevezetett számlázási konstrukcióval összefüggésben azt adta elő, hogy annak indoka az volt, hogy a felek részéről olyan számlák kerüljenek kiállításra, amelyek a mindenkor irányadó számviteli előírásoknak megfelelnek.

[23] Az alperes utalt arra, hogy a felperest semmilyen általános és állandó rendelkezésre állási kötelezettség nem terhelte a keretszerződésből fakadóan, ezzel ellentétben a számára alkalmas napokon, a számára alkalmas időszavokban és a számára alkalmas időtartamban szabadon jelezhette azt az alperes felé, hogy egyáltalán egy aktív periódusban rendelkezésre kíván-e állni valamely futárfeladat elvégzésére. A felek a Megbízási Keretszerződésben nem határoztak meg minimális óraszámot, nem irányoztak elő szankciót arra az esetre, hogy ha a felperes egyáltalán nem, vagy a vállaltnál alacsonyabb óraszámban teljesített volna feladatokat. Amennyiben a felperes heteken, vagy akár hónapokon át egyetlen aktív periódusra sem jelentkezett volna a Roadrunner applikációban, azt sem jelentett volna szerződésszegést az ő oldalán. A felperes, mint megbízott számára volt rugalmasan alakítható a Megbízási Keretszerződés által megteremtett rendszer.

[24] Az alperest nem terhelte az Mt. 51. § (1) bekezdése szerinti foglalkoztatási kötelezettség, és a felek közötti szerződéses jogviszonyban nem vállalt arra nézve sem kötelezettséget, hogy a felperes igényeinek megfelelő számú és jellegű aktív periódust fog megnyitni. Ennek alátámasztására hivatkozott arra, hogy az Mt. 86. § (1) bekezdése alapján a munkaidő a munkavégzésre a munkáltató által előírt idő, nem pedig a munkavállaló által választása szerint ad hoc módon kiválasztott időtartam.

[25] Az alá-fölé rendeltségi viszonyral összefüggésben az alperes arra hivatkozott, hogy az őt esetlegesen megillető utasításadási és ellenőrzési jogok nem terjedtek túl a polgári jogban szokásos módokon és mértékeken, a Megbízási Keretszerződésből fakadó feleket megillető jogok és kötelezettségek összessége nem mutatott olyan fokú, az alperes javára fennálló aszimmetriát, amely a munkaviszonyhoz tenné hasonlóvá a perbeli jogviszonyt. Az alperes jellemzően olyan alapvető márkavédelmi és közegészségügyi, élelmiszerbiztonsági szempontoknak való megfelelést várt el a felperestől, amelyek a felek polgári jogi jogviszonyában foglalt együttműködési kötelezettségéből egyébként is fakadtak volna. Az alperes nem határozott meg a felperes részére konkrét kiszállítási útvonalat, a felperes az ÁSZF 12.1.4. pontjában deklarált módon maga szervezte meg a futári tevékenységét és annak kockázatát is maga tartozott viselni. Az ÁSZF 3.1.2.1. pontja értelmében a megbízási jogviszony nem volt kizárólagos jellegű, ebből következően a felperes további vállalkozási jogviszonyt vagy akár munkaviszonyt létesíthetett volna az alperes értesítése, engedélye vagy hozzájárulása nélkül.

[26] Az alperes azt nem vitatta, hogy a polgári jogban uralkodó típuszabadság nem jogosítja fel a feleket arra, hogy a munkajog szabályrendszerét önkényesen figyelmen kívül hagyják, ugyanakkor hangsúlyozta, hogy nem vonható el a felek szerződéskötési szabadsága arra nézve, hogy egymással polgári jogi megállapodást köthessenek, amennyiben ez a valós ügyleti akaratukat leképezi. A bírói gyakorlatra hivatkozva állította, hogy a feleket a szerződéskötéskor nem vezérelte munkaviszony létesítésére irányuló szándék, a teljesítések a felperes, mint egyéni vállalkozó számlája alapján történtek meg, a jogviszonya fennállta alatt a felperes mindezt nem kifogásolta. Megítélése szerint a felperes által felhívott korábbi bírósági döntések tényállásai eltérőek voltak a perbeli tényálláshoz képest, a külföldi joggyakorlatra, valamint a jogtudományi álláspontokra utalások pedig egyrészt egyoldalúak a felperes részéről, másrészt pedig szintén azt támasztják alá, hogy a perbeli esetben nem állt fenn munkaviszony.

[27] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy fizessen meg az alperesnek 2 000 euró perköltséget. Megállapította, hogy a felperes munkavállalói költségkedvezményre nem jogosult és kötelezte a felperest a felmerült 10 000 forint eljárási illeték megfizetésére.

[28] Az ítélet indokolása szerint a perben a felperes megfelelően igazolta a keresetlevélben előadott tény- és jogállásaiban, hogy az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL.

törvényben, továbbá a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezéséről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglalt közjogi jellegű kötelezettségek abban az esetben terhelik az alperest, amennyiben a jogviszonyát a törvényszék munkaviszonynak minősíti, amelyhez a kedvezőbb egészségbiztosítási ellátás és nyugellátás miatt a felperesnek nyilvánvalóan érdeke fűződött. A felhívott kötelezettségek teljesítései az adott hatósági eljárás megindulását jelentik, azonban a bejelentések kizárólag az alperes magatartásától függenek, annak „kikényszerítése” a felperes oldalán kizárólag abban a formában történhet meg, ha a bíróság jogerősen megállapítja, hogy munkaviszony állt fenn a felek között. Erre tekintettel pedig a megállapítási kereset jogszabályban megkövetelt konjunktív feltételei, az alperessel szembeni jogvédelmi helyzet, továbbá az, hogy a jogviszony természeténél fogva már marasztalás nem kérhető a felperes által érvényesített megállapítás tekintetében maradéktalanul fennálltak, ezért a törvényszék a keresetet érdemben vizsgálta.

[29] A felek között létrejött jogviszony jellegének megítélésénél nem a felek által megkötött szerződés elnevezésének, hanem annak van jelentősége, hogy a foglalkoztatásban döntően a polgári jogi jogviszony elemei, vagy a munkajogviszony elemei érvényesültek-e.

[30] Kifejtette, hogy a hatályos magyar munkajogi szabályozás a bináris modellen alapul, amely azt jelenti, hogy valamely jogviszony vagy munkaviszony, aminek a tipikus minősítő jegye az önállótlan, függő feladatellátás vagy pedig polgári jogviszony, amelynek tipikus minősítő jegye az önálló, független feladatellátás.

[31] A Mt. 42. § (2) bekezdés a) és b) pontjaiban foglaltakra tekintettel megállapította, hogy a munkaviszonnyá minősítés kritériuma elsődlegesen az, hogy a munkavállaló a munkáltató irányítása szerint köteles munkát végezni, mindez egy szigorú alá-fölé rendeltségi viszonyt feltételez, amely együtt jár a munkáltató utasításadási és ellenőrzési jogával, ezt meghaladóan a munkáltató köteles munkabért fizetni, a munkavállaló személyesen munkát végezni, azaz rendelkezésre állni a jogviszony teljes tartalma alatt, ennek a negatív megfelelője pedig a munkáltató foglalkoztatási kötelezettsége. Az előző kritériumoktól egyebekben a munkaviszony alanyai megállapodás útján sem térhetnek el [Mt. 50. § (1) bekezdés a) pont].

[32] Hivatkozott az elsőfokú bíróság az Mt. előterjesztői indokolására is, mely szerint az előző fogalomképzés tekintettel van arra, hogy az úgynevezett atipikus munkaviszonyok is megfeleljenek a törvényben meghatározott kritériumoknak. Ennek megfelelően a munkaviszonyból eredő alapvető, a jogviszony lényegi, de egyben más munkavégzésre irányuló jogviszonyoktól elhatároló fogalmi elemeket határoz meg az Mt. 42. § (2) bekezdése. Ebből a nyitott megközelítésből pedig az következik, hogy a munkavégzés klasszifikációját vizsgáló perben a bíróságoknak nem egy részleteiben kimunkált szempontrendszer alapján, hanem a munkaszerződés lényeges tartalmának meghatározásán keresztül kell a minősítést elvégeznünk.

[33] Az Mt. nem tartalmaz a jogviszony minősítésére vonatkozó szabályt, azonban az előzőekben ismertetett kritériumok alapján lehet azt eldönteni, hogy az adott jogviszony annak elnevezésétől függetlenül munkajogviszonynak, vagy polgári jogviszonynak minősül-e. Az Mt. 27. § (2) bekezdése pedig rögzíti, hogy a színlelt megállapodás semmis, ha pedig más megállapodást leplez, azt a leplezett megállapodás alapján kell megítélni. A bírói gyakorlat szerint amennyiben a munka természete folytán a tevékenység nemcsak munkaviszony, hanem munkavégzésre irányuló más jogviszony keretében is ellátható, a szerződési szabadság elvére figyelemmel a felek szabadon dönthetnek arról, hogy a munkavégzés milyen típusú szerződés (polgári jogi vagy munkaszerződés) alapján történjen (BH2008.167., BH2017.412.). A perben a Pp. 265. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel a felperes érdekében állt azt bizonyítani, hogy 2019. október 17. napja és 2020. január 15. napja között az alperes őt munkaviszony keretében foglalkoztatta. A munkaviszony fennálltát, annak tartalmi elemeit is a felperes volt köteles bizonyítani. A felperes ezen bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget.

[34] Kifejtette, hogy a perben a felek számos egyedi ügyben korábban hozott bírósági döntésre utaltak, azonban azok többségének elvi iránymutatásai – az eltérő tényállások miatt – nem voltak alkalmazhatóak a perrel érintett platform alapú munkavégzés sajátosságára tekintettel. A perrel érintett jogviszony egyes szerződéses elemeit a törvényszéknek összességében kellett vizsgálnia, melyben nem a szerződés elnevezése, hanem a megvalósult jogviszonyból eredő jogok és kötelezettségek alapján állapítható meg a munkaviszony fennállta (BH2017.412.). Ezt meghaladóan a munkavállalói státusszal kapcsolatban az Európai Unió Bírósága által kialakított kritériumrendszert a keresetben megfogalmazott igény szempontjából releváns és hatályos uniós jogi érintettség hiányában nem alkalmazta.

[35] A perben megítélése szerint nem volt annak jelentősége, hogy az egyébként következtetlen nyilatkozatai alapján a felperes – az általa színleltnek minősített szerződéseket, okiratokat – 2019. október 17-én aláírta-e vagy sem tekintettel arra, hogy a KSZF aláírásának a tényét a felperes a perben elismerte (11. sorszám alatti jegyzőkönyv 4. oldal 5. bekezdés, 5. oldal 2. bekezdés, 7. oldal 4. bekezdés) azzal, hogy a foglalkoztatása nem a Megbízási Keretszerződés és az ÁSZF szerint valósult meg. A KSZF felperes általi aláírásából ugyanakkor az következik – tekintettel annak 2.1. pontjára – hogy a felperes az ÁSZF rendelkezéseit annak mellékleteivel együtt megismerte.

[36] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a platform alapú foglalkoztatás egyik legfőbb jellemzője, hogy csak a tényleges munkavégzés után fizet, a másik fő specifikuma pedig az, hogy noha fenntartja a platform bizonyos mértékű kontrollját, a személyes ellenőrzés helyett leginkább a digitális minősítést használja.

[37] Az Mt. 45. § (1) bekezdése szerint a munkaszerződésben a feleknek meg kell állapodniuk a munkavállaló alapbérében és munkakörében. Ebből tehát az következik, hogy akár a szóban, az alaki szabályok megsértésével megkötött munkaszerződésnek is a szükségképpen és mellőzhetetlen tartalmi eleme a munkakörben és az alapbérben történő megállapodás. A munkaszerződés kötelező tartalmi elemeiben történő megállapodás nélkül a

felek megállapodása nem minősül munkaszerződésnek (Bankó Zoltán – Berke Gyula – Kiss György: *Nagykommentár a munka törvénykönyvéhez* Budapest, Wolters Kluwer Hungary Kft. 2019. 225. o.).

[38] Ehhez kapcsolódóan kiemelte, hogy a felperes a perben következetesen azt állította, hogy ő munkaviszony keretében futár munkakörben került foglalkoztatásra az alperesnél, az eredetileg benyújtott keresetlevelében azonban az alapbérben történt megállapodás tényéről, az alapbér összegéről nem adott elő semmit. A törvényszék felhívására is lényegében a megkapott díjazásából visszaszámított fikciós kalkuláció alapján határozta csak meg, hogy „szerinte” havi bruttó 161 000 forint alapbér kikötése mellett jött létre az alperessel a munkaviszony, ugyanakkor ezt semmivel nem bizonyította. Ezzel szemben állt az alperes következetes vitatása és tanú4 tanú azon vallomása, miszerint a díjazásról nem adott részletes tájékoztatást, ezért a felperes alapbérben történt megállapodással összefüggő nyilatkozata nem volt elfogadható.

[39] Az elsőfokú bíróság hivatkozott a munkavégzés alapjául szolgáló szerződések minősítése során figyelembe veendő szempontokról szóló már hatályát vesztt, de a bírósági gyakorlat számára sorvezetőként szolgáló 7001/2005. (MK 170.) FMM-PM együttes irányelvben foglaltakra, mely szerint a munkaviszony elsődleges, önmagában is meghatározó jelentőségű minősítő jegye a tevékenység jellege, a munkakör, a személyes munkavégzési kötelezettség, a foglalkoztatási kötelezettség a munkáltató részéről és a rendelkezésre állás a munkavállaló oldalán, az alá- fölérendeltségi viszony. Másodlagos minősítő jegynek tekintendő egyebek mellett az irányítási, utasítási és ellenőrzési jog, a munkaidő beosztásának meghatározása, a munkavégzés helye, az elvégzett munka díjazása, a munkáltató munkaeszközeinek, erőforrásainak és nyersanyagainak felhasználása, a biztonságot, egészséget nem veszélyeztető munkavégzés biztosítása.

[40] Megállapította, hogy a felperes a feladatait személyesen volt köteles ellátni, ezt azonban nem tekintette önmagában döntőnek, tekintettel arra, hogy a megbízott is személyesen köteles eljárni, ha a felek így állapodnak meg.

[41] A felperes által végzett tevékenység, nyújtott szolgáltatás az alperessel szerződött éttermekből termékek kiszállítása volt. Erre figyelemmel az a körülmény, hogy a foglalkoztató bizonyos körben felügyeli és meghatározza a futárok részére az egyedi feladatok teljesítésének a módját (arculati elemek viselését), és az a követelmény, hogy a vállalt aktív periódusban egyfajta rendelkezésre állást várt el az alperes, majd ebben az időszakban az egyedi kiszállítási feladatot a futár 75 másodpercen belül fogadhatta el, nem minősülnek az Mt. szerinti munkáltatói utasításnak. Az, hogy ezen feladat kiosztás a futárok esetében egy applikáción keresztül történt, önmagában az alá-, fölérendeltséget nem igazolja. A kiszállítás megtörténtének ellenőrzése pedig a teljesítés igazolásához szükséges volt, amely a díjazás alapjául szolgált.

[42] Az alperes helytállóan hivatkozott arra, hogy a felperes maga osztotta be azt az időtartamot, amikor feladatokat kívánt elvégezni az alperes részére, amikor a szolgáltatás nyújtására rendelkezésre kívánt állni, azt senki nem ellenőrizte és senki nem kérte számon. Ennek ellenkezőjét a felperes ugyan állította, de nem bizonyította a perben. A rendelkezésre álló adatok alapján nem volt az megállapítható, hogy a futárok hetenkénti kategóriákba történő besorolása – figyelemmel arra is, hogy az nem függött a kiszállítások eredményétől, az ügyfelek elégedettségétől – döntően meghatározta volna a feladatok teljesítését.

[43] Az aktív periódusok vállalásának lehetőségét ugyan kétségtelenül befolyásolta a futárok rangsora, azonban a feladatellátásra fordított időtartamot alapvetően a felperes határozta meg, az ő döntése volt, hogy mennyi aktív periódust vállal, az alperes azon előadását pedig, miszerint mindig, a rangsorban hátrébb értékelt futároknak is volt lehetősége megfelelő számú „slotra” jelentkezni lényegében a felperes utóbb nem is vitatta. Erre, valamint tanú2 tanú azon előadására tekintettel, miszerint nyitott aktív periódus hiányában is lehetett egyénileg a Roadrunner applikációban jelentkezni az elsőfokú bíróság nem tudta azt megállapítani, hogy a besorolás, a rangsor, a futárok értékelése az alperesnél döntően jutalmazó-büntető jellegű lett volna és az meghatározó mértékben befolyásolja volna a munkavégzés lehetőségét, a díjazást, illetve fokozott vállalásokra presszionálta volna a felperest.

[44] A díjazás formájával kapcsolatban úgy ítélte meg, hogy a jogviszony minősítése szempontjából annak nincs döntő jelentősége, mert tartós megbízási jogviszonyban a nyújtott szolgáltatás után is rendszeresen visszatérő díjazás illeti meg a megbízottat. Az a tény, hogy az alperes kéthetes időszakonként számolt el a teljesítések alapján a felperessel, illetve, hogy a díjazás részben az elvállalt és ténylegesen teljesített aktív periódusban történt jelentkezés, „online jelenlét” után részben óradíjat is tartalmazott önmagában nem jelentheti azt, hogy mindez munkabérnek minősül.

[45] A felperes – a felek megállapodása alapján – a futár tevékenységet saját eszközeivel (mobiltelefon, személygépjármű) végezte, így a feladatok ellátáshoz feltétlenül szükséges erőforrásokat (a melegen tartó táska kivételével) döntően nem az alperes biztosította. Mindezt a felek egyezően adták elő.

[46] A felperes nem vitatta az alperes azon előadását, miszerint lényegében semmilyen mértékben nem kötött ki kizárólagosságot, a felperes előzetes bejelentés és az alperes engedélye nélkül szabadon létesíthetett további foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt. Mindez szintén a felek mellérendelt szerepére enged következtetni.

[47] Az Mt. 51. § (1) bekezdésére hivatkozással kimondta, hogy a munkajogviszonyban a munkáltatót foglalkoztatási kötelezettség terheli, azaz nemcsak joga követelni a munkavállaló teljesítését az előírt munkaidőben, de egyben kötelessége is őt munkával ellátni, és a jogviszony alapján díjazást fizetni. Ezzel összefüggésben helytállóan

hivatkozott az alperes az Mt. 86. §-ára. A magyar munkajog még a rugalmas foglalkoztatás lehetőségeinek növelése érdekében bevezetett atipikus munkaviszonyok között sem ismer olyan típust, amelynél a foglalkoztatás óraszámja kizárólag a munkavállaló igényeihez igazodik. A munkaviszonyra jellemző foglalkoztatási kötelezettség polgári jogi jogviszonyok esetében nincs. A platform alapú munkaszervezés sajátosságára figyelemmel pedig az alperes nem is vállalt sem a KSZF-ben, sem az ÁSZF-ben foglalkoztatási kötelezettséget.

[48] A peradatok alapján a felperes nem az alperes szervezetében munkát végezve látta el feladatait, hiányzott a hierarchikus kapcsolat, a függőség. A felperes a futár tevékenységet nem az alperes céges struktúrájához kötődően végezte. Nem volt megállapítható továbbá az alperes és a felperes közötti szigorú alá-fölérendeltségi viszony, és az alperest széles körben megillető egyoldalú irányítási és utasításadási jogkör sem. Az utasítás jogosultságától nincs megfosztva a megbízó sem, tehát azt kellett e körben vizsgálni, hogy az utasítás a munkavégzés minden fázisára, elemére kiterjed-e, azonban ezt a perben a felperes szintén nem tudta igazolni. A felperesnek önálló döntési jogai voltak, az alperes ügyvezetője, vagy bármely vezetője a munkavégzését nem ellenőrizte, az alperes a kiszállítási feladat kiadásán, továbbá a felperes által elvállalt és teljesített aktív periódusokban elvárt rendelkezésre álláson túl a felperest nem utasította, a részére a kiszállítás útvonalát nem határozta meg. Az elsőfokú bíróság mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felek között a megbízási jogviszonyra jellemző mellérendeltség érvényesült.

[49] A platform és a munkát végző alá-fölérendeltségének a megítélésénél az egyik döntő kérdésnek tekintette, hogy az adott platformon végzett munka milyen súlyt képvisel a munkát végző létfenntartásában. E körben a felperes ugyan állította, hogy a perrel érintett időszakban kizárólag az alperesnél fennállt jogviszonyából származott bevétele, azonban ezt semmivel nem igazolta. Nem csatolta a vonatkozó időszakra könyvelésének az adatait, adóbevallásait, tanú4 tanú pedig a felperes által állított körülményre, miszerint kifejezetten „főállásként” tekintett a felperes a futár feladatok ellátására, nem emlékezett. A fentiekből következően az elsőfokú bíróság szerint nem lehetett azt megállapítani, hogy az alperes által üzemeltetett platformon végzett munka a felperes létfenntartásában olyan jelentős súlyt képviselt, ami a felperes alárendelt, kiszolgáltatott, gazdaságilag függő helyzetét alátámasztotta volna.

[50] A szerződés(ek) munkaszerződéssé, a jogviszony munkaviszonnyá minősítésének, magának a munkajogi védelemnek nyilvánvalóan azon foglalkoztatási helyzetekre kell kiterjednie, amelyeknél a munkát végző fél pozíciója valóban az alárendeltség, a személyi és gazdasági függés jellemzőit mutatja, hiszen ekkor van létjogosultsága annak, hogy a magánjogi normákkal szemben a „gyengébb fél” érdekeinek védelmében a munkajogi szabályozás beavatkozzon. A felperes azonban ítéleti bizonyosságot elérő mértékben nem tudta igazolni az általa aláírt okiratokkal szemben a tényelőadásait.

[51] A felek által felajánlott és a törvényszék által lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként összességében az állapította meg, hogy a felek között platform alapú

munkavégzésre létrejött jogviszony olyan mértékben támaszkodott a szolgáltatást nyújtó felperes aktivitására és választási szabadságára, hogy az nem minősíthető munkaviszonnyá.

[52] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes nyújtott be fellebbezést.

[53] A felperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását kérte annak megállapításával, hogy az alperes és a felperes között 2019. október 17. napjától 2020. január 15. napja közötti időben a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 92. § (1) bekezdése szerinti általános teljes napi munkaidő és bruttó 161 000 forint alapbér melletti munkaviszony állt fenn. Másodlagosan a Pp. 381. §-a alapján kérte az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak új eljárásra és új határozat meghozatalára kötelezését. Mindkét esetben kérte az alperest az első- és másodfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjból álló perköltségének a megfizetésére kötelezni, melynek mértékét a 32/2003. (VIII.23.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján kért megállapítani azzal, hogy a felperesi képviselő 2023. január 1. napjától áfa fizetésére köteles.

[54] Az elsődleges fellebbezési kérelem vonatkozásában előadta, hogy az elsőfokú ítélet jogi következtetései megalapozatlanok, és helytelenek, míg a másodlagos fellebbezési kérelem tekintetében az ügy érdemi eldöntésére kiható eljárási szabálysértésre hivatkozott. A tényállás kiegészítését, a szükséges esetben bizonyítási eljárás lefolytatását indítványozta.

[55] Előadta, hogy a felek közötti jogvita alapvetően jogkérdés, így álláspontja szerint további bizonyítási kötelezettsége nem volt.

[56] Kérte az ítéleti tényállás kiegészítését a következők szerint: A felperes kizárólag csak azért rendelkezett egyéni vállalkozói jogállással, mert az alperesnél futarként kívánt dolgozni, ellenkező jogállásban ezt nem tehetette meg, de nem állt szándékában egyéni vállalkozóként munkát folytatni. Az alperes kifejezett utasítása volt az, hogy a felperes a „szamlazz.hu” felületen regisztráljon, felhasználónevét és a jelszavát az alperesnek átadja. A felperes a platform munkavégzés során saját maga számlát nem állított ki, ezt a tevékenységet minden esetben az alperes végezte. Az alperes magának állított ki számlát annak ellenére, hogy ez alapvetően polgári jogi jogviszonyban a jogosult kötelezettsége. A felperesnek a vállalkozói díj megállapítására semmiféle ráhatása nem volt, az alperesi árképzés a felperestől függetlenül jelent meg, az egyoldalú volt. A felperes a besorolási kategóriáját nem tarthatta meg, ha az alperes elvárásaitól ellentétesen történt a munkavégzés, így ha aktív periódusban több visszautasítás szerepelt, késedelem történt, vagy több héten keresztül nem volt műszakfelvétel. A munkaközi szünet kivételéhez az alperesi ügyfélszolgálat előzetes engedélyére volt szükség, és ha a rendelésszám magas volt, akkor azt az alperes nem is engedélyezte. Az alperes a futárokat teljesítmény alapján osztályozta és az osztályozás alapján eltérő jogaik voltak. Az alperes a platform munkásokat 1-től 5-ig osztályozta, besorolási rendszert állított fel, az előrébb soroltak a „műszakokra” időben korábban

jelentkezettek. A besorolás alapja a platform munkás megbízhatósága, pontossága és teljesítménye volt. Az alperes a besorolási rendszert a harmadik személy partnerei felé vállalt kötelezettsége minőségi teljesítésének biztosítékaként vezette be, valójában azért rangsorolt, hogy a harmadik személyek felé vállalt saját szolgáltatását hiba és hiánymentesen „minőségbiztosítsa”. Az alperes érdekében állt, hogy az aktív periódusokban a műszakfelvétel során közzétett és megnyitott helyek mindegyike betöltött legyen, mert az alperes algoritmussal megbecsülte a meghatározott időszakra vetítve az adott zóna kapacitásigényét, mely alapján kerültek kiírásra a műszakban betölthető helyek. Így aki az adott időszakra regisztrált, az biztos lehetett benne, hogy fog megrendelést kapni. Az alperes a betöltött műszakban dolgozó felperesre kontrollt gyakorolt, megrendelésekkel összefüggésben utasításadásra is sor kerülhetett. Ha egy műszakban a futár hosszabb ideig nem vett fel címet, a callcenter felvette vele a kapcsolatot a kimaradás oka miatt és két visszautasított megrendelést követően az adott aktív időszakból kizárták a futárt. A felperest az aktív periódusban rendelkezésre állási kötelezettség terhelte.

[57] Álláspontja szerint a jogvita jogkérdésnek minősül, a jogviszony alapvető tartalmi elemei tekintetében nem volt vita a felek között, csak azok jogi megítélésében. Annak alátámasztására, hogy a felek között munkaviszony jött létre, jogirodalmi hivatkozásokkal is kifejtette jogi álláspontját. Rámutatott arra, hogy az MK170. számú irányelv már több, mint tíz éve nincs hatályban, így az abban meghatározott kizárólagos minősítési jegyek és a BH2017.12.412. számú döntésre hivatkozás nem lehetnek perdöntőek az időközben bekövetkezett jogszabályi változásokra is figyelemmel. Az alperes által csatolt dokumentumokat olyan módon is vizsgálni kell, hogy azok mennyiben tükröznék munkaviszonyt.

[58] A felperes fellebbezésében felsorolta azokat a körülményeket, amelyek álláspontja szerint inkább a munkaviszonyra jellemzőek, így etikai normák, öltözködés, aktív periódus alatti rendelkezésre állási kötelezettség, ezen idő alatti kizárólagosság, szankcionálás, személyes munkavégzési kötelezettség, aktív periódus kialakításával foglalkoztatási kötelezettség vállalása, melyre óradíj illette meg a felperest, mindemellett megállapítható az alperes utasítás adási jogosultsága, GPS-en és callcenteren alapuló ellenőrzési joga, az alperes határozta meg a díjazást, az alperes végezte a teljesítmény összesítését és állapította meg a munkabért, és állította ki a számlát.

[59] Álláspontja szerint az aktív periódusokban történő munkavégzésre kell a hangsúlyt fektetni, a klasszikus felfogással szemben a platform munka sajátosságai, annak valamennyi jegye alapján kell a minősítést elvégezni, melyben hangsúlyos, hogy a felek között mellérendeltség egyáltalán nem volt megállapítható.

[60] Vitatta, hogy a felperes gazdasági helyzete perdöntő jelentőségű lenne. Így az adóbevallása, vagy más olyan okirat, mely a gazdasági helyzetére nézve lényeges adat nem volt jelentős a jogvita elbírálása során.

[61] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperesnek a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése szerinti másodfokú perköltségben való marasztalását azzal, hogy az alperesi jogi képviselő áfa fizetésére köteles.

[62] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást teljeskörűen feltárta, azt gondosan mérlegelte és vont le helyes jogkövetkeztetéseket. Fenntartotta azon korábban is előadott jogi álláspontját, és érvelését, hogy a megállapítási keresetnek nincs helye jelen eljárásban, annak jogszabályi feltételei nem állnak fenn, mert a felperes egyáltalán nem valószínűsített olyan jogvédelmi szituációt, amely alapján a felperes valamely jogának megóvása lenne szükséges.

[63] Vitatta, hogy a per tárgya csak jogkérdés lenne, álláspontja szerint az ítéletben is megjelölt tények vonatkozásában felperes bizonyítási kötelezettség terhelte, melynek azonban nem tett eleget. Kifejtette, hogy maga a felperes hivatkozott arra, hogy a felek közötti jogviszony az általuk megkötött szerződésektől eltérően egyedien valósult meg. Így a felperesnek kellett volna bizonyítania az alperest megillető utasítási és rendelkezésre állási jog terjedelmét, a felperes rendelkezésre állási kötelezettségét, a felek szerződéses akaratát, a felperest az alperessel szemben terhelő gazdasági függés mértékét.

[64] Fenntartotta azon álláspontját, hogy a per tárgyává tett jogviszony nem munkaviszony, és hogy a vitatott jogviszonyt az Mt. jelenlegi fogalomrendszere alapján kell minősíteni. Ezzel összefüggésben azt hangsúlyozta, hogy a bíróságok a jogalkalmazási tevékenységük során biztosítják a jogszabályok érvényesülését. A bíróságnak nincs arra lehetősége, hogy új normatartalmat állapítson meg. A platformmunka munkaviszonnyá minősítése legfeljebb jogalkotás útján lehetséges, melyre a bíróságnak nincs feladata és hatásköre. A perbeli jogviszony nem rendelkezik a munkaviszonyra jellemző sajátosságokkal, mert a felek a munkaviszony fogalmi elemeit illetően sem állapodtak meg, a felperest nem terhelte rendelkezésre állási kötelezettség, az alperes nem vállalt foglalkoztatási kötelezettséget, az alperest sem utasítási, sem ellenőrzési jog nem illette meg, továbbá a felperes nem integrálódott az alperes szervezetrendszerébe és a felek szerződéses akaratára mindvégig polgári jogi jogviszony létesítésére irányult. Fenntartotta azon álláspontját, hogy a perben a 7001/2005. FMM-PM irányelvben (MK170. irányelv) foglalt szempontrendszert alkalmazni kell.

[65] Egyetértett az ítéletben foglalt azon megállapítással, hogy a munkaszerződés Mt. 45. § (1) bekezdésében foglalt kötelező elemei hiányoztak, mert a felek munkabérben egyáltalán nem állapodtak meg. Ennek hiányában azonban munkaviszonyról nem beszélhetünk.

[66] Felperest rendelkezésre állási kötelezettség nem terhelte, az alperes nem várt el a futároktól ilyet, hiszen a futárok gyakorlatilag akkor dolgoztak, amikor akartak. Álláspontja

szerint a bíróság nem szorítkozhat kizárólag az aktív periódusban történő munkavégzésre, jelen perben a jogviszonyt annak teljességére tekintettel szükséges értékelni. Csak a felperesen múlt, hogy mikor kívánt aktív periódusokra jelentkezni és munkát végezni. Ha a vizsgálat csak az aktív periódusokat érintené, akkor is megállapítható, hogy még ezalatt sem terhelte a felperest rendelkezésre állási kötelezettség, mert bármikor úgy dönthetett, hogy az applikáció által ajánlott címet elutasítja és nem végez munkát. Vitatta, hogy a felperes által hivatkozott teljesítési kényszer és a rendelkezésre állási kötelezettség azonos fogalom lennének. Egyebekben maga a felperes állította azt a perben, hogy nem volt olyan kötelezettsége, hogy hány műszakot kell elvállalnia. Vitatta azt, hogy az eltérő besorolási csoportokba lévő futárok eltérő jogosultságokkal rendelkeztek. A hátrébb sorolt futárok egyetlen hátránya az volt, hogy nekik szűkebb lehetőségük volt meghatározni, hogy mikor végezzenek a saját belátásuk szerint munkát.

[67] Az alperest nem terhelte foglalkoztatási kötelezettség, mivel a munkavállaló oldalán sem állt fenn rendelkezésre állási kötelezettség. Az alperes nem vállalt olyat, hogy a ténylegesen visszaigazolt aktív periódusokban feladattal fogja ellátni a felperest.

[68] A felperes nem integrálódott az alperes szervezetrendszerébe, mivel a felperes által hivatkozott minőségi elvárás és formaruházat semmilyen relevanciával nem bír. Ekörben azt kell ugyanis vizsgálni, hogy a munkavállaló a munkáltató hierarchikus rendszerébe milyen mértékben tagozódik be, feletteseit utasításadási jog illeti meg vele szemben, munkáját ellenőrzik-e. A munkavégzés során a felperes munkatársaival aligha találkozott, velük nem kellett kapcsolatot tartania. A potenciális futárok a szerződéskötés során is kizárólag a futárkapitánnyal találkoztak.

[69] Az alperes sem utasításadási, sem ellenőrzési jog nem illette meg. Az alperes a futárok, így a felperes tekintetében sem fejtett ki rendszeres ellenőrzést. Az alperes részéről pusztán egy lehetőség volt, hogy szükség szerint a futárok GPS helyzetén keresztül ellenőrizze őket és földrajzi helyzetüket, azonban ez nem azt jelenti, hogy a felperest a munkavégzéssel összefüggésben valaha ténylegesen ellenőrizte volna. Erre vonatkozóan a perben semmilyen adat nem merült fel. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság is megállapította, hogy az alperes bizonyos körben, elsősorban a díjazás megállapításhoz szükséges teljesítés igazolása kapcsán felügyeli a futárok tevékenységét, ez azonban nem ellenőrzési jog. Az utasítási jog nem állapítható meg azon alapon, hogy a felperes az applikáción keresztül automatizáltan kapott kiszállítási címeket. A felperes bármikor dönthetett úgy, hogy egy címet visszautasít, amelyhez lényegében semmilyen szankció nem párosult. Emiatt még csak hátrébb sem sorolta, de még ha ez is történt volna, a felperesnek akkor is lehetősége lett volna aktív periódusokra jelentkezni. Az alperesnek a felperes munkavégzésére, különösen annak idejére, módjára és a munkavégzés konkrét folyamatára semmiféle ráhatása nem volt. Az alperest a kiszállítási tevékenység tekintetében tanúvallomások alapján sem illette meg utasítási jog, mert mint elmondták, ha egy futár nem jelentkezik aktív periódusokra, azzal összefüggésben az alperesnek nincs teendője, ez a saját döntése. Alperes ekörben utalt arra, hogy előfordulhatott, hogy a felperesre ráírt a call center, ha egy adott címet nem fogadott el, azonban a felperes maga is beismerte, hogy az alperes részéről utasítás soha nem történt.

[70] A felek szerződéses akarata polgári jogi jogviszony létesítésére irányult, mely tekintetében lefolytatott részletes bizonyítás is megerősített. A felperes nem gondolhatta, hogy munkaviszonyt létesít, hiszen minden tájékoztatóban az állt, hogy megbízási keretrendszerben került alkalmazásra.

[71] Az elsőfokú bíróság által értékelt egyéb minősítő jegyek tekintetében kifejtette, hogy azokat az ítéletben helytállóan értékelték. Ekörben utalt a személyes rendelkezésre állásra, a felperes által a munkavégzéshez szükséges eszközök biztosítására, a felperes létfenntartásával kapcsolatos körülményekre, valamint a számlázási gyakorlatra.

[72] A felperes elsődleges fellebbezése megalapozott.

[73] Az ítéltábla a Pp. 379. §-ában és 380. §-ában meghatározott, az elsőfokú bíróság ítéletének kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülményt nem észlelt és ilyenre a felperes sem hivatkozott. A felperes elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását, míg másodlagosan annak a Pp. 381. § szerinti hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat meghozatalára való utasítását kérte. Az ítéltábla azonban a fellebbezési kérelmek sorrendjétől eltérően először azt vizsgálta, hogy a felperes által felhozott indokok alapján szükséges-e az eljárás megismétlése vagy kiegészítése, történt-e olyan eljárási szabálysértés, ami az ügy érdemére kihatott és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges, vagy nem célszerű. Tekintettel arra, hogy ilyen súlyú szabálysértést a fellebbezés nem állított, ezért az ítéltábla a Pp. 383. § (1) bekezdése alapján érdemben döntött.

[74] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az ítéltábla az alábbiak szerint egészíti ki.

[75] Az ÁSZF 3.2.1. pontja szerint a Megbízott a Megbízási Keretszerződésben meghatározott feltételek szerint a NetPincér Futár Programban résztvevő független vállalkozásként a felhasználók által a NetPincér Weboldalon és/vagy a NetPincér Appon keresztül leadott ételrendeléseket a felhasználó által megadott szállítási címre kiszállítja, vagyis a Megbízott a Megbízó és közte létrejött Egyedi Megbízások alapján és a Megbízó utasításaival összhangban ételkiszállításra irányuló futár szolgáltatásokat nyújt, futár feladatokat végez, illetve azok nyújtása érdekében a Megbízási Keretszerződésben meghatározottak szerint a Megbízó rendelkezésére áll (a továbbiakban együttesen, mint Szolgáltatás).

[76] Az ÁSZF 3.2.2. pontja szerint az ÁSZF 3.2.1. pontjában foglaltak szerint a Megbízott által nyújtott Szolgáltatás, tehát kettő egymástól elhatárolható elemből áll:

- a) A Megbízott egyrészt az Aktív Periódusokban a Megbízó rendelkezésére áll és várja a Roadrunner App-on keresztül érkező Egyedi Megbízásait, vagyis készen áll az ételkiszállításra irányuló Egyedi Megbízások teljesítésére,
- b) Másrészt pedig a Megbízott az Aktív Periódusokban Megbízótól a Roadrunner App-on keresztül érkező egyedi megbízások alapján a felhasználók által a NetPincér weboldalon és/vagy a NetPincér App-on keresztül leadott ételrendeléseket a felhasználó által megadott címre kiszállítja, vagyis házhoz szállítja.

[77] Az ÁSZF 6.4.1. pontja szerint a Megbízott Aktív Periódusa megszűnik, ha:

- a) a Megbízott a Futár Körzetet elhagyja, vagy
- b) az Aktív Periódusban érkező második egymást követő Kiszállítási Felhívást utasítja el, vagy
- c) a futár telefonhelymeghatározása eredménytelen (ideértve azt az esetet, ha a helymeghatározó mód nincs bekapcsolva, vagy a futár telefon helyének meghatározása bármilyen okból – ideértve az adatforgalom hiányát is – nem sikerül), így nem megállapítható, hogy a Megbízott az Aktív Periódusban a Futár Körzetben tartózkodik-e, vagy
- d) a Megbízó egyébként úgy ítéli meg, hogy a Megbízott az Aktív Periódusban nem áll a Megbízó rendelkezésére az egyedi megbízások létrejötté érdekében.

[78] Az ÁSZF 6.4.2. pontja értelmében a Roadrunner App az el nem fogadott (tehát a nem visszaigazolt, de el nem utasított) Kiszállítási Felhívás esetén a Megbízott részére emlékeztetőt küld.

Az ÁSZF 6.4.3. pontja kimondja, hogy az Aktív Periódusban a Megbízott részére küldött Kiszállítási Felhívás elutasítottak minősül akkor is, ha az adott Kiszállítási Felhívást a Megbízott a Roadrunner App harmadik emlékeztetője alapján sem fogadja el.

[79] Az ÁSZF 9.1.1. pontja úgy szól, hogy a Megbízott a Szolgáltatások nyújtásának ellenértékeként megbízási díjra (a továbbiakban, mint Megbízási Díj) jogosult. A Megbízó által a Megbízott részére fizetett Megbízási Díj a következő kettő összetevőből áll:

9.1.1.1. A Megbízott a szolgáltatás ÁSZF 3.2.2. a) pont szerinti elemére, vagyis az Aktív Periódusra, melyben a Megbízó rendelkezésére áll és várja a Megbízó Roadrunner App-on keresztül érkező egyedi megbízásait, vagy éppen ételkiszállítást teljesít, úgynevezett rendelkezésre állási óradíjra jogosult, amely az Aktív Periódus minden teljes órájára fizetendő a Megbízott részére (a továbbiakban, mint Futár Alapdíj).

9.1.1.2. A Megbízott a szolgáltatás ÁSZF 3.2.2. b) pont szerinti elemére, vagyis az általa vállalt Aktív Periódusban Megbízó Roadrunner App-on keresztül érkező egyedi megbízásai alapján a felhasználók által a NetPincér weboldalon és/vagy a NetPincér App-on keresztül leadott ételrendelések felhasználó által megadott címre történő kiszállításának, vagyis házhozszállításának ellenértékeként a teljesített ételkiszállítások darabszáma alapján, úgynevezett kiszállítási díjra jogosult (a továbbiakban, mint Kiszállítási Díj).

[80] Az ÁSZF 9.1.2.2. pontja szerint az egyes futárkörzetekre FK és/vagy a Megbízott által használt futárjárműre és/vagy a gyalogos futárookra vonatkozóan irányadó mindenkor érvényes és alkalmazandó Díjtáblázatot a Megbízó minden hónap első napját legalább hét nappal megelőzően közzétesz a következő URL címen: www.netpincer.hu/futarberek. Az így közzétett Díjtáblázatok alkalmazandók az egyes Futár Körzetekben és/vagy futárjárműre és/vagy a gyalogos futárookra vonatkozóan a tárgyhónapra eső kettő Elszámolási Időszakban, hacsak a Megbízó Díjtáblázat érvényessé és alkalmazandóvá válása kapcsán eltérő kezdő időpontot nem határoz meg.

[81] Az ÁSZF 9.1.2.4. pontja értelmében abban az esetben, ha a Megbízó az egyes Futár Körzetekre érvényes és alkalmazandó Díjtáblázatok legkésőbb az ÁSZF 9.1.2.2. pontjában foglalt időpontig nem teszi közzé, akkor az adott Futár Körzetre és/vagy a használt futárjárműre és/vagy a gyalogos futárookra érvényes és ezt megelőzően legutoljára közzétett Díjtáblázatot kell alkalmazni. A Megbízó az alkalmazandó Díjtáblázatok a tárgyhónap közben nem módosítja.

[82] Az ÁSZF 9.1.2.5. pontja azt tartalmazza, hogy a Megbízott a KSZF aláírásával kifejezetten tudomásul veszi a Megbízó részére biztosított egyoldalú Díjtáblázat meghatározási jogot és azt, hogy az lehetőséget ad a Megbízó részére arra, hogy az egyes Futár Körzetekre és/vagy az egyes futárjárművekre és/vagy a gyalogos futárookra vonatkozóan alkalmazandó Díjtáblázat tartalmát egyoldalúan, saját diszkrecionális jogkörében határozhassa meg, illetve a meghatározott Díjtáblázatot az ÁSZF rendelkezéseinek megtartásával módosíthassa.

[83] Az ÁSZF 9.1.3. pontja úgy szól, hogy a Futár Alapdíj kizárólag az Aktív Periódus minden teljes órájára fizetendő, vagyis abban az esetben, ha az adott órában a Megbízott ÁSZF 3.2.2. a) pont szerinti rendelkezésre állása bármilyen okból megszűnik, akkor az adott órára Futár Alapdíj a Megbízott részére nem jár. A Megbízott rendelkezésre állása megszűnik, így nem jár részére az adott órára Futár Alapdíj, ha

- a) a Megbízott a Futár Körzetet Aktív Periódusban elhagyja, vagy
- b) az Aktív Periódusban érkező második egymást követő egyedi megbízást utasítja el, vagy
- c) az ÁSZF 6.4.1. c) pontja szerint nem megállapítható, hogy a megbízott az Aktív Periódusban a Futár Körzetben tartózkodik-e, vagy
- d) a Megbízott az Aktív Periódusra vonatkozóan magát a Roadrunner App-on keresztül inaktívvá teszi oly módon, hogy az Aktív Periódusról lejelentkezik.

[84] Az ÁSZF 9.1.6. pontja szerint a Kiszállítási Díj kizárólag a megbízott által az Aktív Periódusban az ÁSZF 3.2.2. b) pontja és az ÁSZF 6.6. pontja szerint sikeresen teljesített ételkiszállítások után jár a Megbízott részére.

[85] A 2019. októberi, novemberi, decemberi és a 2020. januári Díjtáblázatok alapján Debrecenben a Kiszállítási Díj 350 forint volt, míg az Futár Alapdíj 850 forint.

[86] Ha az Aktív Periódusban több visszautasítás szerepelt, késedelem történt, vagy több héten keresztül nem vett fel műszakot, akkor a felperes a besorolási kategóriáját nem tarthatta meg, abban a rendszer visszavetette.

[87] Amennyiben egy adott futár egy napra hat vagy nyolcórás időszakot vállalt, úgy a részére – az ügyfélszolgálat által engedélyezett időpontban – az alperes 30 perc Futár Alapdíjjal számított szünetet biztosított.

[88] Az alperes a futárokat a perbeli időszakban egytől ötig terjedő kategóriákba sorolta be. Az előrébb soroltak az aktív időszakokra időben hamarabb jelentkezhetek be, mint a hozzájuk képest alacsonyabb kategóriába tartozók. A besorolás alapja a platformmunkás megbízhatósága, pontossága és teljesítménye volt.

[89] A felperes által kért egyéb kiegészítéseket az ítéltábla mellőzte, tekintettel arra, hogy azokat részben egyéb megfogalmazásban az elsőfokú bíróság ítélete, illetve a beidézett ÁSZF tartalmazza. A fentiekkel kiegészített ítéleti tényállás már alkalmas volt a felülbírálatra, mely alapján az ítéltábla attól eltérő jogkövetkeztetésre jutott.

[90] Az ítéltábla a fellebbezés elbírálásával kapcsolatban hangsúlyozza, hogy a Pp.370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét – a (2)-(4) bekezdésben foglalt eltéréssel – az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a 371. § (1) bekezdés a)-d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. Ebből következően a fellebbezésben megjelölt anyagi és eljárási szabálysértések határozták meg a másodfokú eljárás körét.

[91] Az ítéltábla ehhez kapcsolódóan az alperes fellebbezési ellenkérelmében kifejtett azon jogi álláspontja tekintetében, miszerint a felperes megállapítási keresetének a jelen perben nincs helye rámutat arra, hogy az alperes sem fellebbezést, sem csatlakozó fellebbezést nem terjesztett elő, így a fellebbezési ellenkérelem keretei között nem volt arra jogosultsága, hogy az elsőfokú bíróság által kifejtett – e körben egyébként helyes – ítéleti indokolását eredményesen támadja. Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg ítéletében ([34] bekezdés), hogy a megállapítási kereset jogszabályi, konjunktív feltételei fennálltak és a felperes annak kellő indokát is adta.

[92] A felperes mivel a bizonyítékok nem megfelelő mérlegelésére hivatkozott, az ítéltábla elsődlegesen a Pp. 263. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezéseket hívja fel, mely szerint a bíróság a perben – törvény eltérő rendelkezése hiányában – alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához, vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve, szabadon felhasználhatja a felek előadásait, valamint minden bizonyítékot, amely a tényállás megállapítására alkalmas. Ehhez kapcsolódóan a Pp. 279. § (1) bekezdés értelmében a bíróság a perben jelentős tényeket, a felek tényállításainak és perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb feladatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján a meggyőződése szerint állapítja meg.

[93] A Pp. fenti szakaszában rögzített bizonyítékok szabad mérlegelésének elve egyenes következménye a tényállás szabad megállapítása elvének, hiszen a kötetlenség nemcsak az igénybe vehető bizonyítási eszközök és módok terén valósul meg, hanem a bizonyítás eredményének szabad mérlegelése kapcsán is. A bizonyítékok szabad mérlegelése során a bíróság értékeli, hogy a felek tényállításait az általuk rendelkezésre bocsájtott bizonyítékok alátámasztották-e vagy sem. A bíróság által meghatározott tényállás akkor felel meg az eljárásjogi jogszabályoknak, ha összhangban áll a periratokkal, okszerű és helyes következtetéseken nyugszik. A bizonyítási anyagon alapuló ténymegállapítás logikai tevékenység, amelynek során a bizonyító tényekről (bizonyítékokról) következtetünk a bizonyítandó tényekre (a jogilag releváns tényekre). Ennek során a bíróság megállapítja a bizonyítási eszközök hitelességét (annak fokát), a bizonyítékok erejét (bizonyító értékét), jelentőségüket a jogvita eldöntése szempontjából, értékeli a tanúvallomás hitelt érdemlő voltát, a szakértői vélemény logikai meggyőző erejét, az okirat valóságát, a tárgyi bizonyítékok állapotát stb. A bizonyító adatokat a bíróság egyenként és összességükben is értékeli, megvizsgálja és összehasonlítja bizonyító értéküket, figyelembe veszi összefüggéseiket és ellentmondásaikat és ennek eredményeként alakítja ki a valóságról szerzett meggyőződését, amelyet ténymegállapítások formájában rögzít a határozata indokolásában. A szabad mérlegelés eredményében megnyilvánuló bizonyosság nem szubjektív vélemény, objektíven megalapozottnak kell lennie. [Döme Attila: A bizonyítás általános szabályai.: Varga István szerk.: a polgári perrendtartás és a kapcsolódó jogszabályok kommentárja II-III. HVG-ORAC, Budapest, 2018, 1191-1192. oldal].

[94] A bíróság szabad mérlegelésének korlátját az indokolási kötelezettség alkotja, hiszen a bíróság az ítéletében köteles megjelölni a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett körülményeket, különösen azokat az okokat, amelyek miatt valamely tényt nem talált bizonyítottnak, vagy amely miatt több bizonyíték közül egyeseket figyelmen kívül hagyott, míg másoknak jelentős bizonyító erőt tulajdonított (BH2012.173.).

[95] Az ítéleti tényállás megállapításához az szükséges, hogy a bíróság a bizonyítás és az egyéb ténymegállapítási módok hitelt érdemlőségét, bizonyító erejét megállapítsa, majd pedig megítélje jelentőségüket a tényállás szempontjából. Ezt a tevékenységet nevezzük bírói mérlegelésnek. Ennek során a bizonyítékokat a maguk összességében és egyenként is

mérlegeli, figyelembe veszi azok összefüggéseit, esetleges ellentmondásait, valamint a felek mulasztását vagy magatartását. Ezek alapján állapítja meg a bizonyítandó tények fennállását, vagy fenn nem állását, valóságát vagy valótlanságát, illetőleg azt, hogy a bizonyítás sikerrel járt-e, azaz a bizonyítandó tények bizonyítottak-e vagy sem. A bizonyítékok mérlegelése során a bíróság az összes körülményt veszi figyelembe és a mérlegelés eredményére egyetlen irányadó szempont a bíróság belső meggyőződése. Számos legfelsőbb bírósági, kúriai határozat, kollégiumi állásfoglalás, eseti döntés felhívta a figyelmet arra, hogy a bíróság belső meggyőződésének kialakítása gondos bírálatot tételez fel a mérlegelés eredménye szempontjából. Nem lehet a belső meggyőződés valamiféle bírói önkény megnyilvánulása, valamiféle homályos érzelmi folyamatnak vagy általánosságban mozgó sejtésnek az eredménye, a logika és a gyakorlati tapasztalat szabályai szerint kell a konkrét tényállást vizsgálni. A szabad mérlegelés csak addig terjedhet, ameddig a helyes gondolkodás követelményei azt lehetővé teszik. A bíróságnak nem azt kell eldönteni, hogy a felek közül ki mond igazat, hanem azt, hogy a bizonyításra kötelezett fél felsorakoztatott-e olyan bizonyítékokat, melyek mérlegelésével csak egy következtetés vonható le: az, amit a fél állított (Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.387/2012/7. szám).

[96] Mindezek alapján az ítéltábla a felperesnek a fellebbezésben megjelölt eljárási szabálysértésre való hivatkozását alaptalannak tartotta, az elsőfokú bíróság ugyanis egyrészt a felperest meghallgatta (Pp. 230. § (1) bekezdés), tényállást megállapította (Pp. 263. § (1)-(2) bekezdés), másrészt a felperes jogi érveléssel nem támasztotta alá a Pp. 268. § (2), a 270. § (1)-(3), a 275. § (1)-(2), valamint a 276. § (1)-(5) bekezdéseinek a megsértését.

[97] A felperes fellebbezésében foglalt anyagi jogszabálysértésre való hivatkozásokra tekintettel az ítéltábla a Pp. 369. § (3) bekezdésben biztosított felülbírálati jogkörében eljárva vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletének anyagi jognak való megfelelőségét, melynek során azt kellett érdemben vizsgálnia, hogy az elsőfokú bíróság azt helyesen alkalmazta-e, vagy a fellebbezésben hivatkozottak miatt a peres felek között a perbeli időszakban munkaviszony jött létre. Ennek során azt kellett értékelnie, hogy a munkaviszony megállapíthatóságához szükséges minősítő jegyek fennállnak-e vagy sem.

[98] Az ítéltábla a saját jogi indokolása előtt elsődlegesen szükségesnek tartja kiemelni, hogy a platform alapú munkavégzés még mindig olyan jelenség, amelynek tételes jogi szabályozása hiányzik, ebben a körben az Európai Unióban is csak egy irányelv tervezet van. Annak elfogadásáig és a jogharmonizáció megteremtéséig a jogalkalmazó bíróságoknak nincs más eszköz a kezükben, mint a meglévő jogszabályi rendelkezésekkel összefüggésben vizsgálni az adott jogviszony jellemző tartalmi elemeit, hiszen addig csak az alapján minősülhet a bináris modell miatt polgári, vagy munkajogi jogviszonynak, az alapján lehet a foglalkoztatási formát jogi keretek között tartani. Egyetért az ítéltábla tehát az alperes azon jogi álláspontjával, hogy jelen jogvita elbírálása során a hatályos és létező jogi szabályokat kell alkalmazni és megfelelően értelmezni, jogot a bíróság nem alkothat.

[99] Az ítéltábla ehhez vizsgálta azt is, hogy erre vonatkozó kísérletek jelentkeztek az USA-ban a 2015-ös O'Connor v. Uber Techs ügyben, ahol a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az Ubernek (platform alapú taxi jellegű foglalkoztatónak) egyáltalán nem lenne bevétele a sofőrök nélkül, az mint üzleti vállalkozás nem működne. A bíróság tehát nem a

munkavállaló és a munkaadó viszonyát és a munkavállaló körülményeit vizsgálta (az általuk korábban használt Borello-teszt helyett), hanem a munkaadó üzleti tevékenységét és struktúráját. Ezt követően az ún. Dynamex ügyben a bíróság egy megdönthető vélelmet állított fel amellet, hogy az ügyben munkavállalókról van szó, melyben vizsgálni kell, hogy a munkavállalót irányíthatják-e, utasíthatják-e, hogy a munkavállaló a szerződő cég szokásos üzleti tevékenységén kívül végzi-e a munkát, illetve hogy más, független vállalkozásokban végez-e az itt elvégzett munkával megegyező jellegű munkát. Európában az Egyesült Királyság Legfelsőbb Bírósága az Uber BV and others v. Aslam and others ügyben hasonló következtetésre jutott, kimondva, hogy az Uber sofőrök alárendelt és függő helyzetben vannak, de az EUB a C-692/19. számú Yodel ügyben – annak ellenére, hogy eltérő következtetésre jutott – azt kiemelte, hogy meghatározó a végzett tevékenység természete és a felek közötti viszony. (Zödi Zsolt. Algoritmikus menedzsment a platform világában, Állam és Jogtudomány, LXIII. évfolyam, 2022.1. szám, 89-108.)

[100] A közelmúltban a milánói ügyészség és az olasz munkaügyi felügyelőség erősítette meg, hogy a Foodinho, Glovo, UberEats, JustEats és Deliveroo platformokon dolgozó fuvarozók munkaviszonya nem tekinthető alkalmi, önálló munkavégzésnek, hanem az folyamatos és összehangolt. (<https://apps.eurofound.europa.eu/platformeconomydb/court-judgement-on-employment-status-foodinho-glovo-ubereats-justeat-and-deliveroo-106122>)

[101] Az ítéltábla ezért egyetértett az elsőfokú bíróság azon megállapításával is, hogy a felek között létrejött jogviszony jellegének megítélésénél nem a felek által megkötött szerződés elnevezésének, hanem annak van jelentősége, hogy a foglalkoztatásban döntően a polgári jogviszony elemei, vagy a munkaviszony elemei érvényesülnek-e. Etekintetben az ítéltábla álláspontja szerint egyrészt az Mt. 42. § (2) bekezdésében és 45. §-ában meghatározott feltételek fennállását, másrészt a joggyakorlat számára továbbra is iránymutatásul szolgáló és az elsőfokú bíróság által is felhívott 7001/2005. (MK.170.) FMM-PM együttes irányelvben foglalt minősítési kritériumokat kell vizsgálni, illetve a felek között létrejött megállapodások tartalmát. Tény, hogy ez az irányelv nincs már hatályban, azonban az ítéltábla szerint nincs olyan rendelkezése, ami a hatályos szabályozással ellentétben állna, így a legfontosabb elhatárolási szempontokban figyelembe vehető.

[102] Az Mt. 42. § (2) bekezdés a) és b) pontjai szerint a munkaszerződés alapján a munkavállaló köteles a munkáltató irányítása szerint munkát végezni, valamint a munkáltató köteles a munkavállalót foglalkoztatni és munkabért fizetni. Az irányítás, a foglalkoztatási kötelezettség és a munkabér fizetési kötelezettség tekintetében a peres felek eltérő jogi állásponton voltak, mint ahogy abban is, hogy az Mt. 45. § (1) bekezdése szerinti alaptérben megállapodtak-e vagy sem.

[103] A korábban hatályban volt, de a gyakorlatban mindmáig alkalmazott fent hivatkozott irányelv minősítési kritériumai alapján az ítéltábla azt állapította meg, hogy *a felperes által ellátott tevékenység jellege* a felek közötti ÁSZF megállapodás 3.2.1. és 3.2.2. pontjai alapján házhoz történő ételkiszállítás, más szóval ételkiszállításra irányuló futár szolgáltatás és futár feladat, valamint az erre való rendelkezésre állás volt. Fontos

hangsúlyozni, hogy az ÁSZF-et az alperes egyoldalúan határozta meg, attól a felperes nem térhetett el. Az ÁSZF szerint kellett rendelkezésre állnia, és az alperes által egyoldalúan adott Egyedi Megbízások alapján a futár feladatokat ellátnia. Az ÁSZF tartalmából és a perbeli időszakban ténylegesen megvalósult Egyedi Megbízásoknak nevezett futárfeladatok számából így aggálymentesen megállapítható, hogy az alperes ezeket a feladatokat ténylegesen munkakörként határozta meg, melyeket a felperesnek folyamatosan kellett ellátnia az Aktív Periódusokban. Ezek a feladatok tehát nem eseti jellegűek voltak. Az Aktív Periódusok pedig a perbeli időszakban – a 2019. decemberében bekövetkezett közlekedési baleset és az azt követő, amiatti munkavégzésből történő kiesés időtartamát leszámítva – folyamatosak, napi szintűek voltak.

[104] A személyes munkavégzési kötelezettség tekintetében már az elsőfokú bíróság is megállapította, hogy a felperes a feladatait személyesen volt köteles ellátni ([54] bekezdés). Erre a tényre az ítéltábla ezért csak visszautal.

[105] A foglalkoztatási kötelezettség a munkáltató részéről és a munkavállaló rendelkezésre állása tekintetében az ítéltábla nem osztotta az alperes jogi álláspontját, mivel épp az alperes által egyoldalúan meghatározott ÁSZF 3.2.1. és 3.2.2. pontja alapján a felperest futárfeladat ellátása tekintetében az Aktív Periódusban rendelkezésre állási kötelezettség terhelte. Egyébként az ÁSZF 6.4.1. d) pontja szerint a rendelkezésre állás megszegése esetén a futár, így felperes Aktív Periódusa is megszűnt, illetve az ÁSZF 9.1.1. pontja alapján kifejezetten rendelkezésre állási óradíjra jogosult. Ez utóbbi egyébként a felperest, mint futárt megillető ún. Megbízási Díj ún. Futár Alapdíj része volt.

[106] A fentiekből következően az ítéltábla megállapította, hogy a felperest épp az alperes által egyoldalúan meghatározott ÁSZF alapján rendelkezésre állási kötelezettség terhelte az Aktív Periódusban, mely időtartam alatt az alperest pedig – épp az alperes által hivatkozott logikai elv mentén – foglalkoztatási kötelezettség terhelte. Ezt egyébként ténylegesen az alperes úgy valósította meg, hogy az Aktív Periódusban a felperes részre folyamatosan, legfeljebb kis időközök biztosításával futár feladatokat határozott meg az alperes által létrehozott és működtetett Roadrunner App applikáción keresztül. Ugyancsak a foglalkoztatási kötelezettség teljesítését támasztja alá törvényes képviselő3 alperesi törvényes képviselő nyilatkozata, aki előadta, hogy az Aktív Periódusokat az alperes úgy határozza meg, hogy több éves tapasztalati adatok alapján megbecsüli azt, hogy az adott zónában, az adott időszakban körülbelül milyen rendelés állomány fog befutni, ehhez milyen kapacitásra van szükség (13.M.70.070/2021/24. számú jegyzőkönyv 7. oldal 3. bekezdés).

[107] A futárok, így a felperes sem volt arra jogosult, hogy az Aktív Periódusban más tevékenységet végezzen, ellenkező esetben a munkavégzésből az alperes kizárta az ÁSZF fent megjelölt szabályai alapján és a részére díjazást sem adott. Más szóval amennyiben munkavégzési kötelezettségének nem tett eleget, akkor az alperes nem volt köteles munkabért fizetni a részére. Polgári jogi jogviszonyokban a rendelkezésre állás, munkavégzésre készen állás nem tekinthető meghatározó körülménynek, azonban jelen esetben az alperesnek elemi érdeke volt, hogy a futárai rendelkezésre álljanak, hiszen a harmadik személyektől érkező

megrendeléseket csak így tudta teljesíteni. Ezt támasztja alá az a körülmény is, hogy a távolmaradást, a rendelkezésre állási kötelezettség megszegését a besorolási rangsorban való visszavetéssel, az Aktív Periódusból való kizárással, illetve az óradíj megvonásával szankcionálta.

[108] Itt kell megjegyezni azt is, hogy az alperes maga vállalta azt az ÁSZF-ében, hogy amennyiben nem tud munkát – futárfeladatot – adni a felperesnek, más szóval nem tud foglalkoztatási kötelezettségének eleget tenni, akkor a részére akkor is megfizeti a Futár Alapdíjat. Ez az alperesi szabályozás maradéktalanul megfelel az Mt. 146. § (1) bekezdése rendelkezéseinek, mely szerint a munkavállalót, ha a munkáltató foglalkoztatási kötelezettségének a beosztás szerinti munkaidőben nem tesz eleget (állásidő) - az elháríthatatlan külső okot kivéve - alapbér illeti meg. Az ítéltábla hangsúlyozza, hogy a vállalkozási vagy megbízási jogviszonyban kizárólag az elvégzett munka után, az alapján illeti meg díjazás a vállalkozót/megbízottat, és kizárt az, hogy munkavégzés, teljesítés hiányában bármilyen juttatás megilletse.

[109] Az *alá-fölérendeltségi viszony* tekintetében az ítéltábla a következőket emeli ki. A vállalkozási és megbízási jogviszonyokban a felek között mellérendeltség érvényesül, mellérendelt félként kötnék megállapodást. Jelen esetben azonban az alperes az ÁSZF és a KSZF általa meghatározott rendelkezéseivel a futárok, így a felperes számára sem adott ténylegesen és reálisan semmiféle mozgásteret tekintetben, hogy a milyen feltételek mentén köthettek egymással szerződést, illetve ténylegesen a feladatokat miként láthatták el. Az alperes egyoldalúan határozta meg a díjazást, a futárfeladatokat, azok ellátásának helyét és idejét és időtartamát. Az alperes volt az, aki egyoldalúan meghatározta az Aktív Periódusokat, amikor a felperes ténylegesen munkát végezhetett. Ezzel összefüggésben fontos hangsúlyozni, hogy amennyiben valamely futár hosszabb időn át nem vállalt Aktív Periódust, akkor az alperes által alkalmazott algoritmus az adott futárt a besorolási rangsorban hátrébb sorolta, mely a futár számára kedvezőtlenebb időszakok tekintetében tette csak lehetővé Aktív Periódusok elérését. Ugyancsak nem tekinthető mellérendeltségi viszonynak a már fentebb ismertetett szankciós rendszer. Mindezeket túl az alperes kötelezően előírta az általa adott ruházat, és melegantartó doboz használatát, mellyel egyúttal saját arcukatát jelenítette meg, és ami még mindezeknél is fontosabb, az alperes határozta meg kizárólagosan és teljesen egyoldalúan a munka ellenértékét, a díjazást, melyet egyoldalúan jogosult volt módosítani, a felperes bármiféle ráhatása nélkül. Mindemellett az alperes végezte ténylegesen a felperes által kifejtett munkateljesítmény összesítését, mérését és állapította meg a végén a munkabért, sőt ő maga saját magának állította ki a számlát. A számla az adott körülmények között gyakorlatilag munkabérjegyzék volt.

[110] Az ítéltábla ebben a körben is lényegesnek tartja annak hangsúlyozását, hogy vállalkozási/megbízási szerződésben a vállalkozó/megbízott az, aki a megrendelt munka ellenértékét megjelöli és a felek a mellérendelt kapcsolatból adódóan annak végleges összegét meghatározzák. A munkaviszonyban azonban jellemzően a munkáltató a kezdeményező, az alá- fölérendeltségi viszonyból adódóan meghatározza a munkabért, a teljesítménybért.

[111] Ezzel összefüggésben utal arra is az ítéltábla, hogy az alperes saját applikációja vezette a munkaidő nyilvántartást is, melyről időszakos elszámolásokat, kimutatásokat készített és bocsátott a felperes rendelkezésére, melyet a felperes a perben be is csatolt és annak tartalmát az alperes utóbb nem is vitatta.

[112] Az ítéltábla álláspontja szerint az alá-fölérendeltségi viszony körébe tartozik az is, amikor az alperes a GPS használatát megkövetelte, és a futárokat nyomon követte, ugyanis a mindennapi életben polgári jogviszony keretében erre aligha lett volna lehetősége, hiszen ott legfeljebb a megrendelő annyit tudhat csak, hogy éppen a kézbesítés milyen fázisban van, de magát a kézbesítőt nem tudja nyomon követni.

[113] Az a körülmény pedig, hogy az Aktív Periódusokat a felperes maga választhatta ki, valójában csak látszólagos kötetlenséget biztosított a számára, hiszen, ha munkabért akart kapni, akkor mindenképpen jelentkeznie kellett, illetve, ha nem jelentkezett, akkor a besorolási rangsorban mindig hátrébb esett. Megjegyzi az ítéltábla, hogy a munkavégzés ilyen formában való munkavállaló általi meghatározása megfelel az Mt. 96. § (2) bekezdésében meghatározott kötetlen munkarend fogalmának, mely szerint a munkáltató a munkaidő beosztásának jogát - a munkavégzés önálló megszervezésére tekintettel - a munkavállaló számára írásban átengedheti (kötetlen munkarend). A munkarend kötetlen jellegét nem érinti, ha a munkavállaló a munkaköri feladatok egy részét sajátos jellegüknél fogva meghatározott időpontban vagy időszakban teljesítheti. Rámutat az ítéltábla arra is, hogy az Mt. 198-200. §-aiban meghatározott bedolgozói munkaviszony feltételrendszerében is megtalálható ez a fajta kötetlenség.

[114] Mindezek alapján jutott az ítéltábla arra a következtetésre, hogy ténylegesen a peres felek egymás irányába nem mellérendeltségi, hanem a felperesre nézve hátrányosabb alá-fölérendeltségi viszonyban voltak egymással.

[115] A munkavállaló és a munkáltató között jellemzően szigorú alá-fölérendeltségi viszony áll fenn, melyből következik a munkáltatót megillető egyoldalú irányítási és utasításadási jogkör. Ebből fakadóan az ítéltábla vizsgálta az *irányítási, utasításadási és ellenőrzési jog gyakorlását* is, és megállapította, hogy az alperes a Roadrunner App-on keresztül határozta meg a futárfeladatokat a felperes részére, azaz irányította, hogy honnan, hová kell szállítania és mit. Igaz, hogy ezen a felületen egy algoritmus szervezi a tényleges munkavégzést, azonban jelentősége van annak is, hogy azt az alperes biztosította. Amennyiben a felajánlott fuvarfeladatot a felperes elfogadta, akkor köteles volt az alperes által megadott utasításnak megfelelően azt leszállítani a megadott címre. A felperes köteles volt a GPS-t is bekapcsolva tartani, melynek kikapcsolása vagy elérhetetlenné válása esetén az Aktív Periódusa automatikusan megszűnt az ÁSZF 6.4.1.c) pontja alapján és ilyenkor díjazásra sem volt jogosult az ÁSZF 9.3.1.c) pontja alapján. Ebből fakadóan az alperes a GPS bekapcsolására való kötelezéssel a felperes tartózkodási helyét és elérhetőségét folyamatosan ellenőrizte, mint ahogy a munkavégzés teljesítését is akként, hogy a Roadrunner App-ban a megbízást vissza kellett igazolni, amennyiben pedig ezt nem tette meg, és nem is utasította el, akkor többször is emlékeztető üzenetet küldött a felperesnek. A felperesnek azt is jeleznie

kellett az applikációban, amikor a feladat teljesítésre került, mellyel így az alperes azt ellenőrizni tudta. A fentiekén túl pedig az ítéltábla szerint az is az alperes utasítása volt, hogy az általa megkívánt arculati elemeket kellett viselni és feltüntetni a munkavégzés során. Ez egy vállalkozási/megbízási szerződésnél szintén elképzelhetetlen, a vállalkozó/megbízott ugyanis a saját arculatának megfelelő ruházatot hord, nem pedig a megrendelőt/megbízót.

[116] A *munkavégzés időtartamának, a munkaidő beosztásának* meghatározása tekintetében kétségtelen tény, hogy a perbeli esetben megvalósult foglalkoztatás az általános gyakorlattól eltérő volt tekintetben, ugyanakkor az ítéltábla csak visszautal a már fentebb kifejtettekben írtakra. A felperes a kötetlen munkarend szabályai szerint az alperes által egyoldalúan meghatározott Aktív Periódusokban jelentkezhetett munkára, és így maga osztotta be az időtartamot is. Kiemeli ugyanakkor az ítéltábla, hogy az alperesi besorolási gyakorlata alapján igenis volt annak jelentősége, hogy milyen teljesítményt (tanú2 tanú vallomása, 13.M.70.070/2021/26. számú jegyzőkönyv 3. oldal alulról a 2. bekezdés) nyújtottak, mely nyilvánvalóan függött a vállalt Aktív Periódusok számától is. Az ítéltábla ugyanakkor rámutat arra is, hogy az Aktív Periódusok meghatározásával az alperes határozta meg azt, amikor egyáltalán a felperes munkát végezhetett.

[117] A *munkavégzés helye* tekintetében a felek között nem volt vita, hogy a megrendelések teljesítése során változó munkavégzési helyen kellett a felperesnek dolgoznia.

[118] Az elvégzett *munka díjazása* tekintetében az ítéltábla azt állapította meg, hogy annak mértékét – a polgári jogviszonyokban kialakult gyakorlattól eltérően – nem a felperes, hanem kizárólag, teljesen egyoldalúan az alperes határozta meg. A futárfeladatok vállalkozási/megbízási jogviszonyban való ellátása során alapvetően a futárnak kell azt megmondani, hogy egy adott fuvarfeladatot mennyiért vállal el, hiszen a saját költségeit csak saját maga ismerheti, a megrendelő legfeljebb azt mondhatja, hogy annyiért nem kéri a szállítást. A perbeli esetben azonban a díj két részből állt, egyrészt a rendelkezésre állás miatt, az Aktív Időszakban töltött idő után járó Futár Alapdíjból, mely egész letöltött óránként illette meg a felperest, másrészt a teljesített futárfeladatok után járó Kiszállítási díjból. Mind a két díjrészt az alperes egyszerre, két hetente fizette meg a felperesnek annak ellenére, hogy az Egyedi Megbízásoknak nevezett futárfeladatok teljesítése esetén a megbízási díj a polgári jogi gyakorlat alapján azonnal esedékessé vált volna. Lényegesnek ítélte a másodfokú bíróság azt a körülményt is, hogy az ÁSZF 9.1.3. pontja alapján az ott meghatározott feltételek bekövetkezése esetén a Futár Alapdíj nem illette meg a felperest, így egyebek mellett akkor, ha az Aktív Periódusról lejelentkezett, vagy két egymást követő Egyedi Megbízást visszautasított. Az ítéltábla álláspontja szerint ez azt jelentette, hogy ténylegesen meghatározott feltételek együttes fennállásától, és a futárfeladatok elvállalásától tette függővé a Futár Alapdíj megfizetését az alperes, így ezen díj, akárcsak a tényleges kiszállítások után járó díj is teljesítménybérnek minősült, mely megfelelt az Mt. 138. §-ában foglaltaknak. E körben rámutat az ítéltábla, hogy az alperes által meghatározott teljesítménybér mértéke a felperes által teljesített futárfeladatok száma alapján, teljes munkaidős foglalkoztatás esetén elérte az Mt. 153. § (1) bekezdése szerint kötelező legkisebb munkabér 2019. évi 149 000 forintos és a 2020. évi 161 000 forintos mértékét.

[119] Az ítéltábla egyetértett az alperessel abban, hogy a felperessel nem állapodott meg az Mt. 45. § (1) bekezdése szerinti egyösszegű, forintban kifejezett alapbérben. Ugyanakkor a már fentebb kifejtettekre visszautalva a felek között a tényleges munkabér vonatkozásában a megállapodás létrejött, mert a felperes az alperes által felajánlott 850 és 350 forintos teljesítménybért a szerződések aláírásával elfogadta, munkavégzését teljesítette és az alapján megállapítható volt, hogy napi 8 óra munkavégzéssel elért teljesítménybére a minimálbér mértékét mindig meghaladta. A kommentár irodalom szerint az Mt. 45. § (1) bekezdésében meghatározott valamely elembe való megegyezés hiánya esetén a munkaszerződés semmis, azonban jelen esetben megállapítható, hogy a felek az ellentételezés mértékében megállapodtak, a felperes így az általa elvégzett munka ellenértékével tisztában volt. Az a körülmény, hogy a felperes a keresetében a ténylegesen kifizetett összeghez képest alacsonyabb mértékben határozta ezt meg, nem eredményezheti a munkaviszony minősítés mellőzését.

[120] A díjazással összefüggésben azt is kiemeli az ítéltábla, hogy tipikus munkaviszonyban előforduló elem a pihenőidő (munkaközi szünet) biztosítása és annak díjazása, mint ahogy a perbeli esetben az alperes a 6 vagy 8 órás Aktív Periódusok vállalása esetén a futároknak, így a felperesnek is biztosított.

[121] A perben az nem volt vitatott a felek között, hogy a munkavégzést a felperes a saját járművével és telefonjával végezte, mint ahogy az sem, hogy az alperes által a részére átadott ruhát és melegen tartó dobozt kellett használnia. Ezen körülmény még önmagában nem volt alkalmas annak megállapítására, hogy a felperes nem munkaviszony, hanem más, polgári jogi jogviszony keretében végezte volna a munkáját, mivel a munkaviszony keretében is van arra lehetőség, hogy a munkavállaló a saját eszközét használja, sőt bizonyos atipikus foglalkoztatási formáknál az Mt. ezt maga írja elő (bedolgozói munkaviszony, Mt. 199. § (2) bekezdés).

[122] Az alperes a fentieken túl arra is hivatkozott, hogy a felperes nem integrálódott az alperes *szervezetrendszerébe*. A periratok alapján azonban ennek éppen ellenkezője volt megállapítható, mivel a felperes az alperes által működtetett applikáción keresztül kapta az alperestől az utasításokat, az alperes a felperes munkáját felügyelte és ellenőrizte. Azokat a felperes végrehajtotta, az alperessel a kapcsolatot is ezen, vagy a futárkapitányon keresztül tarthatta. A kívüljár számára a felperes az alperes által adott alperesi céges logót feltüntető ruházattal és eszközzel az alpereshez tartozóként jelent meg, az alperes etikai és viselkedési szabályait kellett megtartania.

[123] A peres felek eltérő jogi álláspontra helyezkedtek a felperes *létfenntartásával* kapcsolatban is. Az ítéltábla álláspontja szerint azonban ennek csak részben van jelentősége a jogviszony minősítése során. A peradatok alapján megállapítható, hogy a felperes a balesete miatti kiesést leszámítva napi 8 órában végzett munkát, ebből pedig az az ésszerű következtetés vonható le, hogy ezen munkavégzésre a megélhetésére volt szüksége, ezáltal is

függő helyzetben volt az alperestől. Emellett rámutat az ítéltábla arra is, hogy egy részmunkaidős foglalkoztatás esetében sem tartozik a munkáltatóra az, hogy az arra az időre számított munkabér a munkavállaló létfenntartását fedezi-e, van-e más, a megélhetését biztosító jogviszonya.

[124] Az Mt. 27. § (2) bekezdése rögzíti, hogy a színlelt megállapodás semmis, ha pedig más megállapodást leplez, azt a leplezett megállapodás alapján kell megítélni. Az ítéltábla a fentiek alapján megállapította, hogy a peres felek megállapodása az Mt. 42. §, 45. § és 51. §-ába ütközött, ezért az semmis volt, így arra a jogi álláspontra helyezkedett, hogy a peres felek között ténylegesen munkaviszony jött létre 2019. október 17. és 2020. január 15. között.

[125] A felperes kérte annak a megállapítását is, hogy heti 40 órás általános munkaidő figyelembevétel, havi bruttó 161 000 forint alapbér mellett munkaviszonyban állt az alperesnél. Az általa becsatolt és az alperes által utóbb nem vitatott, alperesi applikáció által készített munkaidő kimutatás alapján ténylegesen megállapítható volt, hogy a felperes napi munkaideje a perbeli időszakban 8 órát elérte, illetve erre az időszakra legalább a havi bruttó 161 000 forint munkabért megkapta, ezért az ítéltábla a felperes ezen kereseti kérelmének is helyt adott.

[126] Az ítéltábla a fentiek alapján a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja alapján a tényállás kiegészítését követően megállapított tényekből eltérő jogi következtetést vont le, és az elsőfokú bíróság ítéletét az eltérő jogi megítélésre tekintettel a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta.

[127] A perköltség felől az ítéltábla a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján rendelkezett és a teljes egészében pervesztes alperest a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3), (5) és (6) bekezdései szerint megállapított összegben marasztalta a felperes javára azzal, hogy a perköltség mértékét a mindkétfokú eljárásban kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban állóan állapította meg áfával növelt mértékben. Az ítéltábla figyelemmel volt ennek mértékének megállapítása során a felperesi képviselő által írt beadványok terjedelmére és tartalmára, a tárgyaláson való jelenléteire és az ügy különös bonyolultságára, egyediségére is.

[128] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (3) bekezdése, 43. § (5) bekezdése és 46. § (1) bekezdése alapján az első- és másodfokú eljárásban mindösszesen 58 000 forint kereseti és fellebbezési illeték merült fel, melyet a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján a pervesztes alperes köteles viselni. Az ítéltábla tájékoztatja az alperest, hogy az egyes adótörvények módosításáról szóló 2022. évi LV. törvény 70. §-ban megállapított Itv. 78. § (4) bekezdése szerint a fizetendő illeték a határozat jogerőre emelkedésétől számított 60. napon válik esedékessé. Az alperes, mint fizetésre kötelezett az illeték megfizetésére történő felhívásnak önként köteles eleget tenni a megjelölt határidőben, az illeték behajtására és megfizetésére az Itv. és az adóigazgatási eljárásokra irányadó

jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni. Az alperesnek a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlára kell megfizetnie az eljárási illetékek összegét, közleményként feltüntetve a jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint az alperes adóazonosító számát.

[129] Az ítéltábla a Pp. 525. § és a 73/2009.(XII.22.) IRM rendelet alapján megállapította, hogy a felperes munkavállalói költségkedvezményre jogosult.

Debrecen, 2023. április 18.

Dr. Tass Edina s. k. a tanács elnöke, Dr. Bagjos Csaba s. k. előadó bíró,
Dr. Répássy Árpád s. k. bíró